

POSLOVNA TAJNA

I

Zakon o zaštiti poslovne tajne („Sl. glasnik RS“, br.72/2011) objavljen je dana 28.09.2011 godine u Službenom glasniku Republike Srbije br. 72, i isti je stupio na snagu 06.10.2011 godine.

Pomenuti Zakon po prvi put jasno uređuje opšti pojam poslovne tajne, odnosno elemente koje jedna informacija mora sadržati da bi se smatrala poslovnom tajnom, mere zaštite poslovne tajne, kao i pravnu zaštitu poslovne tajne od svih radnji neloyalne konkurencije, čime je rešen problem zakonskih praznina u ovoj oblasti.

Pojam poslovne tajne regulisan je članom 4 Zakona o zaštiti poslovne tajne, te se za istu smatra „*bilo koja informacija koja ima **komercijalnu** vrednost, zato što nije opšte poznata niti je dostupna trećim licima koja bi njenim korišćenjem ili saopštavanjem mogla ostvariti ekonomsku korist, i koja je od njenog držaoca **zaštićena odgovarajućim merama** u skladu sa zakonom, poslovnom politikom, ugovornim obavezama ili odgovarajućim standardima u cilju očuvanja njene tajnosti, a čije bi saopštavanje trećem licu moglo naneti štetu držaocu poslovne tajne. Takođe poslovnom tajnom smatraju se i, (i) neotkriveni podaci o testovima ili drugi podaci čije stvaranje zahteva odgovarajući napor i troškove, koji se podnose državnim organima radi dobijanja dozvole za stavljanje u promet lekova, odnosno medicinskih sredstava ili poljoprivrednih hemijskih proizvoda koji koriste nova hemijska jedinjenja, kao i radi dobijanja akata kojima se dozvoljava stavljanje u promet biocidnih proizvoda, (ii) drugi podaci koji su posebnim zakonom, drugim propisom ili aktom pravnog lica proglašeni poslovnom tajnom.*“

Iz nevedene definicije poslovne tajne može se izvući zaključak da nije svaka informacija po svojoj prirodi, niti se za takvu može svojevолjno odrediti, poslovna tajna. Da bi se jedna informacija smatrala poslovnom tajnom, te da bi uživala građansko-pravnu zaštitu, mora da sadrži sledeće elemente; (i) tajnost; (ii) tržišna vrednost; i (iii) odgovarajuće mere za očuvanje tajnosti.

- (a) **Tajnost informacije** podrazumeva određeni objektivni standard, koji se ogleda u dokazivanju da li je predmetna informacija opšte poznata odnosno nije, kao i da li je lako dostupna licima u krugovima koji se uobičajeno bave tom vrstom informacija;
- (b) **Tržišna vrednost informacije** podrazumeva određenu prednost njenom držaocu u odnosu na konkurenciju;
- (c) **Mere za očuvanje tajnosti** podrazumevaju razumne mere za očuvanje tajnosti, što predstavlja pravni standard, te će zavistiti od okolnosti svakog konkretnog slučaja, a naročito od značaja i same vrednosti informacije, koje će se mere smatrati odgovarajućim, odnosno koje će se mere preduzeti. Najčešće mere za očuvanje tajnosti su: (i) da sa poverljivom informacijom treba da budu upoznata samo

TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ

ADVOKATSKA KANCELARIJA

TSD NEWSLETTER

Advokatska kancelarija TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiše o aktuelnostima u radu Kancelarije i u zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwaltskanzlei TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiert über aktuelle Themen der Kanzlei und über den Rechtsrahmen der RS / The TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS / Юридическая контора TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релiefe РС / Главни urednik/ Chefredakteur / Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić /Lektor/Lektor/Proof reader/Лектор: Ivana Radović, Vesna Gašić, Vojislava Katić, Danijela Stanić, Magda Braun / **Br. 37/11**

Carice Milice 3/II, Beograd, SCG, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tomic-stevic.co.rs, www.tomic-stevic.co.rs

ona lica kojima je to neophodno da bi mogli da obavljaju svoje radne zadatke; (ii) da svima koji su upoznati sa poverljivom informacijom, mora da bude jasno stavljeno do znanja da je reč o poverljivim ili tajnim informacijama; (iii) zaključivanje ugovora o poverljivosti podataka sa svim onim licima koji potencijalno mogu da budu u kontaktu sa poverljivom informacijom; (iv) označavanje dokumenata koja predstavljaju poslovnu tajnu, sa oznakom „**poverljivo**“; (v) odgovarajuća zaštita prostorija u kojima se čuvaju poverljive informacije, odnosno zaštita računara i fajlova sa poverljivim informacijama.

Zakonom o zaštiti poslovne tajne ustanovljena je građansko-pravna zaštita poslovne tajne, tako da u slučaju povrede poslovne tajne, držalac poslovne tajne može tužbom da pokrene postupak pred sudom protiv svakog lica koje izvrši povredu poslovne tajne, odnosno nezakonito pribavi, otkrije ili koristi poslovnu tajnu, i da zahteva, **(i)**prestanak radnji koje mogu dovesti do nezakonitog pribavljanja, korišćenja ili otkrivanja poslovne tajne i zabranu nezakonitog pribavljanja, korišćenja ili otkrivanja informacija koje predstavljaju poslovnu tajnu, **(ii)**sprečavanje prometa, odnosno oduzimanje i povlačenje iz prometa, izmenu ili uništavanje svih predmeta koji sadrže informacije koje predstavljaju poslovnu tajnu, ako je te podatke moguće, posredno ili neposredno, videti ili prenositi, **(iii)**naknadu štete, uključujući stvarnu štetu i izgublenu dobit, a ako je povreda učinjena namerno, tužilac može, umesto naknade imovinske štete, zahtevati naknadu do trostrukog iznosa uobičajene naknade koju bi primio za konkretni oblik korišćenja predmeta zaštite, da je to korišćenje bilo zakonito, **(iv)**isključenje tog lica kao člana privrednog društva, ako je to lice član privrednog društva, **(v)**raskid radnog odnosa za to lice, ako je to lice zaposleno u pravnom licu, **(vi)**objavljivanje presude u javnom glasilu o trošku tuženog. Zakon u cilju što efikasnije zaštite poslovne tajne, propisuje da je postupak po tužbi hitan.

U smislu građansko-pravne zaštite poslovne tajne takođe je važno znati da sud može odrediti **privremenu meru** izuzimanja ili isključenja iz prometa predmeta koji sadrže poslovnu tajnu ili koji su nastali povredom poslovne tajne, odnosno meru zabrane nastavljanja započetih radnji kojima se vrši ili bi se mogla izvršiti poslovna tajna.

II

Pojam poslovne tajne se takođe pored napred pomenutog Zakona o zaštiti poslovne tajne uređuje i posebnim zakonima u skladu sa predmetom zakonskog uređenja, i to, Zakonom o tržištu kapitala („Sl. glasnik RS“, br. 31/2011), *Zakonom o patentima* („Sl. list SCG“, br.32/2004..., br.115/2006-ispr.), *Zakon o pravnoj zaštiti industrijskog dizajna* („Sl. glasnik RS“, br. 104/2009), *Zakon o investicionim fondovima* („Sl. glasnik RS“, br. 46/2006, 51/2009 i 31/11), *Zakonom o bankama* („Sl. glasnik RS, br. 107/2005 i 91/2010),

TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ

ADVOKATSKA KANCELARIJA

TSD NEWSLETTER

Advokatska kancelarija TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiše o aktuelnostima u radu Kancelarije i u zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwaltskanzlei TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiert über aktuelle Themen der Kanzlei und über den Rechtsrahmen der RS / The TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS / Юридическая контора TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релiefe РС / Главни urednik/ Chefredakteur / Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić /Lektor/Lektor/Proof reader/Лектор: Ivana Radović, Vesna Gašić, Vojislava Katić, Danijela Stanić, Magda Braun / **Br. 37/11**

Carice Milice 3/II, Beograd, SCG, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tomic-stevic.co.rs, www.tomic-stevic.co.rs

Zakonom o stečaju („Sl. glasnik RS“ 104/2009), Zakonom o radu („Sl. glasnik RS“, br. 24/2005, 61/2005 i 54/2009), novim Zakonom o privrednim društvima („Sl. glasnik RS“, br. 36/11) i drugim zakonima, kojima su uređivane pojedinačne oblasti u kojima postoji potreba za zaštitom poverljivih podataka.

Mi ćemo u ovom slučaju posebnu pažnju posvetiti novom Zakonu o privrednim društvima („Sl. glasnik RS“, br. 36/11), koji će stupiti na 01.02.2012, u smislu novina koje nam donosi u odnosu na važeći Zakon o privrednim društvima („Sl. glasnik RS“, br. 125/04), a vezano za institut polovne tajne, odnosno dužnost čuvanja poslovne tajne, od strane lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu.

III

Novi Zakon o privrednim društvima definiše pojam poslovne tajne znatno šire od trenutno važećeg Zakona o privrednim društvima, i to kao „*podatak čije bi saopštavanje trećem licu moglo naneti štetu društvu, kao i podatak koji ima ili može imati ekonomsku vrednost zato što nije opšte poznat, niti je lako dostupan trećim licima, koja bi njegovim korišćenjem ili saopštavanjem mogla ostvariti ekonomsku korist, i koji je od strane društva zaštićen odgovarajućim merama u cilju čuvanja njegove tajnosti*“, dok važeći Zakon poslovnu tajnu definiše, kao onu informaciju o poslovanju koja je određena osnivačkim aktom, aktom ili ugovorom ortaka ili ugovorom članova društva, za koju je očigledno da bi prouzrokovala štetu društvu ako dođe u posed trećeg lica. Pojam poslovne tajne je proširen u smislu ekonomske vrednosti jedne informacije, dostupnosti iste, merama zaštite, a sve radi ostvarivanja pravne zaštite poslovne tajne od svih radnji nelojalne konkurencije, odnosno prednosti na tržištu koju jedno društvo ostvaruje posedujući navedenu informaciju.

Dužnost čuvanja poslovne tajne od strane lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu, važeći Zakon o privrednim društvima reguliše tek površno, dok novi Zakon pristupa mnogo ozbiljnije ovoj materiji, te precizno reguliše članovima 72-74, koja lica su dužna da čuvaju poslovnu tajnu, period u kojem se predmetna lica imaju pridržavati navedene dužnosti, izuzetke, kao i posledice povrede dužnosti čuvanja poslovne tajne.

Što se tiče **lica koje imaju posebne dužnosti prema društvu**, novina je da se pored članova društva koji su kontrolni članovi društva i akcionara koji su kontrolni akcionari društva, sada licima sa posebnim dužnostima smatraju i članovi društva koji poseduju *značajno učešće* u osnovnom kapitalu društva, odnosno akcionari koji poseduju *značajno učešće* u osnovnom kapitalu društva. Značajno učešće u osnovnom kapitalu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim deluju zajedno, poseduje više od 25% prava glasa u društvu. Novina je takođe da se pod licima sa posebnim dužnostima sada smatraju, direktori, članovi nadzornog odbora, zastupnici, prokuristi, dok se važeći Zakon odnosi samo na zastupnike društva, kao i da se osnivačkim aktom odnosno statutom mogu i druga lica odrediti kao lica koja imaju posebne dužnosti prema

TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ

ADVOKATSKA KANCELARIJA

TSD NEWSLETTER

Advokatska kancelarija TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiše o aktuelnostima u radu Kancelarije i u zakonodavnom reljefu RS / Die Rechtsanwaltskanzlei TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ informiert über aktuelle Themen der Kanzlei und über den Rechtsrahmen der RS / The TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ Law Office is informing about the actual activities of the Law office and the Law frame in RS/ Юридическая контора TOMIĆ STEVIĆ DULIĆ информирует о самых актуальных событиях, о работе конторы и законодательном релiefe РС / Главни urednik/ Chefredakteur / Editor-in-Chief / Главный редактор: Ljubica Tomić /Lektor/Lektor/Proof reader/Лектор: Ivana Radović, Vesna Gašić, Vojislava Katić, Danijela Stanić, Magda Braun / **Br. 37/11**

Carice Milice 3/II, Beograd, SCG, TEL/FAX +381 (0)11 3285.227, +381 (0)11 3285.208, +381 (0)11 3285.153, office@tomic-stevic.co.rs, www.tomic-stevic.co.rs

društvu.

Novi Zakon o privrednim društvima precizno uređuje i **posledice povrede dužnosti čuvanja poslovne tajne** od strane lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu, za razliku od važećeg koji predviđa samo odgovornost za štetu, tako da će po novom Zakonu društvo moći protiv lica koja su povredila dužnost čuvanja poslovne tajne da podnese tužbu kojom može tražiti; (i) naknadu štete; (ii) isključenje tog lica kao člana društva, ako je to lice član društva; (iii) raskid radnog odnosa, ako je to lice zaposleno u društvu.

Na kraju možemo da zaključimo da je poštovanje dužnosti čuvanja poslovne tajne od strane lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu veoma značajno u smislu očuvanja poslovne etike, zaštite od nelojalne konkurencije, stvaranja uslova za fer poslovanje i poštenu tržišnu utakmicu, podsticanja istraživačkih aktivnosti i inovativnosti, te shodno tome, a naročito imajući u vidu Zakon o zaštiti poslovne tajne koji je već stupio na snagu, i novi Zakon o privrednim društvima koji će stupiti na snagu 01.02.2012 godine, pravo je vreme da privredna društva pokrenu postupak usklađivanja normativnih akata, u cilju omogućavanja građansko-pravne zaštite poslovne tajne, odnosno stvaranja uslova za pravno sankcionisanje svake radnje nezakonitog otkrivanja, sticanja ili korišćenja poverljivih informacija od strane trećih lica, kao i eventualnog određivanja osnivačkim aktom ili statutom drugih lica pored Zakonom predviđenih, koja imaju posebne dužnosti prema društvu.

Damir Petrović, advokat

damir.petrovic@tomic-stevic.co.rs